

Ο αρχηγός των θεών, Δίας, είδε κάποια στιγμή την ωραιότερη από τις είκοσι κόρες του ποταμού Ασωπού, την Αίγινα που τον μάγεψε με τα κάλλη της. Πήρε τη μορφή αετού, την έκλεψε και την εγκατέστησε στο νησί Οινώνη, που από τότε ονομάστηκε Αίγινα. Εκεί, η νεαρή γυναίκα γέννησε τον Αιακό, που μεγάλωσε κι έγινε όμορφο παλικάρι. Η Ήρα μάλλον άργησε να μάθει τη νέα αυτή απιστία του άντρα της. Ο Αιακός ήταν πια μεγάλος όταν η οργή της θεάς έπεσε αμείλικτη στο νησί. Πυκνό το σκοτάδι σκέπασε την γη που γέμιζε φοβερά σκουλήκια, ενώ δηλητήριο μετέτρεψε τα νερά σε περιφερόμενο θανατικό. Τα ζώα ψόφησαν και οι άνθρωποι αφανίστηκαν. Μόνος του ο Αιακός τριγύριζε στην έρημη χώρα, ώσπου είδε στον κορμό κάποιας βελανιδιάς να κυκλοφορούν αμέτρητα μυρμήγκια. Ζήτησε από τον πατέρα του τον Δία να μετατρέψει τα μυρμήγκια σε ανθρώπους, ώστε να μην είναι μόνος. Το αίτημά του εισακούστηκε κι έτσι δημιουργήθηκε ο λαός των Μυρμιδόνων. Ο Αιακός έγινε πρώτος βασιλιάς τους.

Ήταν ονομαστός σε όλη την Ελλάδα για την δικαιοσύνη και την ευσέβειά του. Σ' αυτόν προσέρχονταν άνθρωποι και θεοί, όταν χρειαζόνταν δίκαιη κρίση. Και ήταν τόσο μεγάλη η εκτίμηση που του είχαν οι θεοί, ώστε, κάποια φορά που ολόκληρη η Ελλάδα δεινοπαθούσε από ανομβρία (εξαιτίας ενός εγκλήματος του Πέλοπα), στάθηκε αρκετή μια θυσία του Αιακού για να ανοίξουν οι κρουνοί του ουρανού και να βρέξει.

Ο μαθητής του Αριστοτέλη και διάδοχός του στη διεύθυνση του Λυκείου της Αθήνας, Λέσβιος φιλόσοφος Θεόφραστος, αναφέρει ότι οι Αθηναίοι θεωρούσαν σημάδι πως θα βρέξει, όταν έβλεπαν σύννεφο στην κορυφή του υψώματος της Αίγινας, «Διός Ελληνίου» (πανελληνίου), όπου υπήρχε ναός, τον οποίο, κατά την παράδοση, είχε κτίσει ο ίδιος ο Αιακός. Στους δεσμούς του με τους Ολύμπιους θεούς αναφέρεται και η παράδοση που κατέγραψε ο ποιητής Πίνδαρος ότι ο Αιακός βοήθησε τον Απόλλωνα και τον Ποσειδώνα στην οικοδόμηση των τειχών της Τροίας. Όταν το κτίσιμο τελείωσε, εμφανίστηκαν τρία φίδια που κατευθύνθηκαν στα τείχη. Τα δυο κινήθηκαν στις πλευρές που οι δυο θεοί είχαν υψώσει και πέθαναν. Το τρίτο πήγε στη μεριά που είχε κτίσει ο Αιακός, βρήκε πέρασμα και μπήκε στην πόλη. Ο Απόλλωνας προφήτευσε ότι η Τροία επρόκειτο να υποκύψει σε Αιακίδες απογόνους πρώτης και τρίτης γενιάς. Ο ένας θα ήταν ο γιος του, Τελαμώνας (σύντροφος του Ηρακλή στην πρώτη άλωση της Τροίας), κι ο άλλος ο δισέγγονός του Νεοπτόλεμος (με την παρουσία του οποίου έπεσε η Τροία οριστικά).

Ο Αιακός παντρεύτηκε την Ενδηίδα, κόρη του Σκίρωνα των Μεγάρων, από την οποία απέκτησε τον Πηλέα και τον Τελαμώνα. Η κόρη του Νηρέα και αδελφή της Θέτιδας (που αργότερα επρόκειτο να παντρευτεί τον Πηλέα), η νύμφη Ψαμάθη, του άναψε ερωτικό πόθο

αλλά δεν τον ήθελε. Τρελός από έρωτα ο Αιακός την κυνηγούσε σ' όλο το νησί και εκείνη, για να τον ξεγελάει, μεταμορφωνόταν σε φώκια. Πλην όμως, δεν κατάφερε τελικά να του ξεφύγει. Το παιδί της ένωσής τους ονομάστηκε Φώκος. Μεγαλώνοντας, ξενιτεύτηκε στη Στερεά Ελλάδα κι έγινε επώνυμος οικιστής της Φωκίδας. Στην γειτονική Βοιωτία, η Αντιόπη, η οποία ήδη αναφέρθηκε, εδέησε κάποια στιγμή να απαλλαγεί από τα δεσμά της γυναίκας του Λύκου, Δίρκης. Ο θεός Διόνυσος όμως θεώρησε ότι η Αντιόπη ήταν αιτία για τον θάνατο της Δίρκης. Την τρέλανε.

Η Αντιόπη άρχισε να περιπλανιέται σε κάμπους και βουνά και κάποια στιγμή έφτασε στα μέρη της Φωκίδας. Την είδε ο Φώκος και την ερωτεύτηκε. Κατάφερε και την θεράπευσε από την τρέλα κι έπειτα την παντρεύτηκε. Γιος τους ήταν ο Κρίσος, πατέρας του Στρόφιου που έμελλε να παντρευτεί την Αναξιβία, αδελφή του Αγαμέμνονα και του Μενέλαου, και να αποκτήσουν γιο τον Πυλάδη, παιδικό φίλο του Ορέστη. Σύμφωνα με την βοιωτική εκδοχή, Φώκος και Αντιόπη πέθαναν και θάφτηκαν μαζί στην Τιθορέα, στην γειτονική Λοκρίδα. Σύμφωνα με την εκδοχή της Αίγινας, ξαναγύρισε στο νησί.

Ο Αιακός τον δέχτηκε με ανοιχτές αγκάλες και του έδειχνε μεγάλη αδυναμία, τόση που ο Πηλέας και ο Τελαμώνας ζήλεψαν. Η ζήλια τους έγινε οργή, όταν είδαν ότι ο Φώκος τους ξεπερνούσε και στα διάφορα αθλήματα. Και ήταν και η μητέρα τους, η Ενδηίδα που δεν ανεχόταν στα πόδια της το παιδί μιας άλλης. Συμφώνησαν να τον βγάλουν απ' τη μέση.

Ήρθε η ώρα τα τρία αδέρφια να ανταγωνιστούν στο πένταθλο. Η μια εκδοχή αναφέρει ότι ο Πηλέας έστειλε τον δίσκο στο κεφάλι του Φώκου που έμεινε στον τόπο. Η άλλη εκδοχή αναφέρει ότι τον δίσκο εξαπέλυσε ο Τελαμώνας, τραυματίζοντας βαριά τον αδελφό του, τον οποίο αποτελείωσε ο Πηλέας. Όπως και να έχει το ζήτημα, η συνωμοσία ολοκληρώθηκε. Μόνο που ο Αιακός έμαθε τι ακριβώς έγινε. Οργίστηκε κι έδωξε τους δυο γιους του για πάντα από την Αίγινα. Ο Πηλέας μάζεψε τους Μυρμιδόνες κι έφυγε στη Θεσσαλική Φθία, όπου έγινε βασιλιάς. Ο Τελαμώνας πήγε στη γειτονική Σαλαμίνα, ελπίζοντας ότι θα μπορέσει κάποτε να επιστρέψει στην Αίγινα. Ποτέ δεν γύρισε. Ο Αιακός έμεινε με τη μοναξιά του και κάποια στιγμή πέθανε. Τον έθαψαν δίπλα στον τάφο του Φώκου. Έγινε ένας από τους κριτές του Άδη (οι άλλοι δύο ήταν ο Μίνωας και ο Ραδάμανθους ή ο Τριπτόλεμος).

(τελευταία επεξεργασία, 29 Μαρτίου 2021)

